

Bohoslužby v Jeseníku 14. září 2014

J 3, 13-17

Milé sestry, milí bratři, odjakživa pozvedá člověk svůj zrak k nebesům. Někteří se ptají, zda tam naleznou pomoc, někteří přemýšlejí o nekonečnosti vesmíru, někteří prostě jen tak hledí. Nebesa docela lákají, to je docela zřejmé, když přemýšlíme o lidském životě. Táhne nás to vzhůru. Toužíme se vznášet, létat jako ptáci. Když jsme šťastni, říkáme, že se ocitáme v sedmém nebi. Ideálem je, když všechno roste, pohybuje se vzhůru, dosahá téměř nebes. Ve skrytu každý touží dotknout se nebes, možná do nich nahlédnout. A tak nám běží hlavou myšlenky, jaké to asi je v těch nebesích, jak to tam funguje, jak se tam můžeme dostat?

Odpovědi na tu poslední otázku se dá najít mnoho. Ve své podstatě každé náboženství se této problematice dotýká a tak se dozvíme o spoustě zajímavých cest. Například můžeme meditovat, sedět někde pod stromem či na palouku a svou mysl pozvedat tak dlouho do nebe, až se tam dostaneme celí. Nebo můžeme sloužit do roztrhání těla, konat skutky, přinášet oběti. Nebo můžeme pobíjet pohany, za každého takového pobitého smíme postoupit o několik schůdků k nebi. A nebo můžeme něco stavět, budovat a tak podobně. Zkrátka cest se nabízí, že kolikrát člověk neví, co vybrat. Trochu pak mezi tím zapadá jeden detail, o kterém mluví Ježíš ve svém rozhovoru s Nikodémem. Říká, že nikdo nevstoupil do nebe, kromě toho, který z nebes sestoupil. Co tím měl na mysli? Právě to, že se vyrojilo mnoho odborníků na cestu do nebe, ale co o tom vlastně vědí? O čem mluví? Co sdělují, z čeho vycházejí? Jsou to teorie, lidské úvahy, nebo co je základem cesty, kterou ukazují? Ježíš jakoby tímto slovem trochu hájil sebe sama. Někteří nevěří jeho slovům o věcech pozemských, jak by mu věřili, až bude mluvit o těch nebeských. A to přesto, že právě on je ten skutečný odborník, člověk, který ví o čem mluví. Nepromýšlí teorii, nepředkládá svou lidskou úvahu, která vypadá schůdně a věrohodně, ale mluví o tom, co viděl, co dobře zná.

Způsob, kterým Ježíš nabírá směr k nebesům je ale poněkud zvláštní. Vyvýšení syna člověka je srovnáno s vyvýšením hada na poušti. Ten had na poušti byl docela zajímavý, slyšeli jsme jeho příběh v prvním čtení. Vyvýšení se tak vlastně rovná pověření na nějakou žerď. U hada to hrálo roli, aby byl dobře vidět, u Ježíše je to v podstatě stejné. Aby byl Ježíš dobře nalezitelný, aby bylo k němu možno pozvednout svůj zrak, je pověšen na kříž. Toto je cesta, kterou ukazuje k nebesům. A tak poznáváme, že pohled k nebesům je pro nás možný jen skrze kříž, na kterém byl pověšen Ježíš. Bez něj se díváme jakoby do prázdna.

Je tedy zřejmé, že Ježíš je autoritou, která o dosažení nebes skutečně něco ví. Cestu k tomuto dosažení ukazuje nejen tím, že byl vyvýšen na kříž. V souvislosti s křížem mluví také o víře. Smysl Ježíšova vyvýšení na kříž je spojen s vírou. Je dán k tomu, aby víra dostala svou náplň, aby dovedla člověka k cíli. Ježíš tak předchází naši víru, chystá ji cestu, aby se mohla rozvinout a člověka touto cestou vést. Bez kříže by vedla jen do prázdna, jakoby člověku tato důvěra Bohu nemohla nic dát, nemohla ho zachránit. Abychom mohli být spaseni, musíme Bohu věřit, že nás ke spáse dovede. To je však nemyslitelné bez kříže, bez Ježíše na kříži. Tento kříž je vyjádření Božího vztahu k člověku, zároveň je i jakýmsi filtrem, kterým procházejí ti, co míří do Božího království. Projde jen ten, kdo spásu vidí v pohledu k Ježíši na kříži.

Spojení Ježíše a hada vyvýšeného na poušti je geniální. Ježíš tak zdánlivě zcela nepatrnou zmínkou odhalil podstatu díla, které Bůh koná. Nikodém, který s Ježíšem rozprávěl a jemuž tato slova Ježíš říká, měl jistě své představy o záchraně člověka. Tak jako je měli mnozí kolem něj. Potupa kříže do těchto představ moc nezapadala. Vždyť to byla potupa krále, kterého čekali. Kříž byl pro otrocky, pro ty nejposlednější a klidně by se dalo říct nejhříšnější. Král, pokud by měl zemřít, tak přeci jen důstojnější smrtí než je kříž. Ale o to právě jde. Cesta k životu není určována dle lidských pravidel, dle očekávání toho, co člověku přijde logické a důstojné. Tato cesta je vedena tím, co Bohu přijde potřebné, co vidí jako dobré pro člověka. Ježíš ví, že jeho cesta zkrátka vede křížem. Pro mnohé to bude nepřijatelné, ale právě kříž nejlépe ukazuje k tomu, co už je dlouho známo z Písma. Bůh posílá záchranu. Lidu, který zhřešil, který se dopustil nevěry, se dostalo trestu, ale i milosti. A právě to naplňuje Ježíš. Způsob záchrany těch, kteří byli pro svou nevěru uštknuti, je jiný, než ukazují přikázání Zákona Mojžíšova. Žádné přinášení obětí, žádný obřad, ale jen pohled, dalo by se říct, pohled víry, protože víra zde hrála hlavní roli. Aby mohl být uštknutý uzdraven, musel věřit, že stačí pohled na jakéhosi hada a je vše v pořádku. Něco takového se těžko přijímá. Stejně jako oběť Ježíšova. Pro naše nevěrnosti propadáme smrti. Hřích nás obchází a posléz pomalu svírá a dusí, jako když nás obepíná had. Stačí ale pohled k Ježíši, pohled na jeho kříž a je to. Sevření padá, my jsme svobodni. Bůh neruší trest, který za vinu přichází. Dává ale možnost najít cestu vysvobození. Jednoduchou, ale přesto ne zrovna lehce přijatelnou, protože se na ní cosi přičí lidské přirozenosti. Je dobré si přiznat, že vysvobození skrze kříž je trochu proti naší přirozenosti. Vždyť kříž je symbolem bolesti, utrpení. Spíš by se dal brát za cestu trestu, krutého trestu, než za cestu života, cestu ukazující milosrdenství.

Kříž je poněkud problém, taková trochu komplikace na cestě záchrany. Byl problémem Židům i Řekům, jak se dočteme u apoštola Pavla. A může být problém i našemu myšlení. Proč právě ke kříži pozvedat svůj zrak? Vždyť Ježíš toho tolik vykonal. Sám o sobě by mohl být velikým vzorem, už v jeho jednání bylo tolik podnětného, že by to stačilo na nápravu světa. Stačilo by být jako on. Jako on. No právě, jako on. Jenže k tomu patří cesta kříže. Všechno, co Ježíš dělal bylo dobré, ale míří to ke kříži jako vrcholu jeho díla. Až v něm se ukazuje smysl toho, co konal. Bez pohledu na kříž, bez myšlení upnutého k oběti kříže, bychom se svým následováním

skončili někde na povrchu. Bylo by to asi podobné jako u těch možností, jak se dostat do nebe, které jsem zmínil na začátku. Byl by to pokus, byla by to teorie, ale bylo by to jen lidské snažení dosáhnout něčeho, co je tímto způsobem nedosažitelné. Aby dílo lásky a a milosti, tak jak jsme je u Ježíše viděli, vedlo až ke spáse, je potřeba, aby prošlo křížem. Ostatně, když stojíme pod křížem a hledíme vzhůru, vypadá jako takový žebřík, po kterém se dá vylézt a dosáhnout nebes. Tvoří tedy takovou spojnici mezi námi a nebesy, mezi tím, co jsme, a tím, kam jdeme.

Ač krutý popravčí nástroj, je kříž symbolem naděje. Často vidíme symbol kříže na hřbitovech, tam, kde se setkáváme se smrtí. Jakoby se tím znamením kříže stávalo symbolem konce. Ano, svým způsobem je to konec. Kříž je konec starého člověka, na kříži umírá lidství zotročené hříchem. Tento konec ale přichází právě proto, protože člověk je na cestě k životu, k novému počátku. Kříž je tak znamením naděje. Tady začíná to, co už není v našich rukou, ale co koná a vlastně jen může konat Bůh. V otázce naší spásy tak vidíme, že bez Boha to nejde. Ať budeme dělat cokoli, ať se budeme snažit jakkoliv, nejde to bez kříže. Na jednu stranu bez kříže, na kterém umírá náš Pán, na druhou stranu bez našeho vlastního kříže. Kříž se vypíná k nebesům jako znamení, že cesta spásy je cesta oběti. Nejen dobrého a přínosného díla, ale také schopnosti dát sebe sama jako oběť Bohu, nechat sebe sama ukřižovat. V tom je také náš pohled ke kříži. Vzhlížíme k němu a zároveň s tím poznáváme, že uvěřit a být uzdraven znamená tímto křížem projít. Nezůstat pod ním, nevyhýbat se mu, ale projít jím, zakusit ho sám na sobě. Ne však proto, že by nestačila na naše vykoupení Kristova oběť na kříži. Pro naše vykoupení to stačí. Ale ono nejde jen o nás. Jde o naši službu, ve které chceme nechat konat Krista. A takové konání není možné bez kříže. Ke Kristovu kříži ukazujeme jako k místu naděje, k místu uzdravení. A sami tak zakoušíme jeho bolest, jeho tíhu. Jakoby to bez ní nešlo. Tady poznáváme, že Ježíšův kříž je víc než jen had na korouhvi někde na poušti. Pohled k Ježíši je zároveň výzva, jít, chytout se a jít i skrze ten kříž, skrze jeho bolest. Ta silná slova, která jsme dnes četli, slova o tom, jak Bůh miloval svět, ta nemohou zůstat bez naší odpovědi. Na takovou Boží lásku nelze neodpovědět. A tak se jeho láska, láska nesoucí punc bolestného kříže, stává otevřenou náručí. A jen tehdy, když do této náruče vstoupíme, poznáme její skutečnou sílu, její hřejivou moc. Teprve v této náruči poznáme, že jsme doma, že jsme mohli dosáhnout nebes.

Pane Ježíši, tvůj kříž je nám pozváním k naději. Tvá láska je nám posilou, že sami můžeme jít cestou kříže a přijmout tak nový život, přijmout tak nový domov v náručí tvého Otce. Buď s námi, když se za tebou vydáváme a posiluj nás, když se cesty kříže bojíme.

Amen.

Neděle 14. září 2014

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Pondělí, 29 Září 2014 10:18 -
